

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

ערר 1662-21
ערר 1790-21
ערר 1791-21
ערר 1792-21

לפני כבוד חברי הוועדה:
ערן עסיס, עו"ד - יו"ר
טניה חכמוב, רו"ח - חברה

אבי קטן תשתיות בע"מ
באמצעות רוני תירוש

העוררת:

נ ג ד

רשות המסים

המשיבה:

באמצעות היחידה לטיפול במענק השתתפות בהוצאות קבועות
רחוב בן גוריון 38 רמת גן
מייל: corona.ararim@taxes.gov.il

החלטה

1. העוררת היא חברה קבלנית העוסקת בעבודות תשתית.
2. העוררת הגישה בקשות למענקי הוצאות קבועות בגין תקופות הזכאות מרץ-אפריל, יולי-אוגוסט, ספטמבר-אוקטובר ונובמבר-דצמבר 2020, בהתאם להחלטת הממשלה מס' 5015 (מיום 24.4.2020; להלן – **החלטת הממשלה**) ובהתאם לחוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן – **החוק** או **חוק התוכנית לסיוע כלכלי**).
3. המשיבה דחתה את בקשת העוררת למענק בגין תקופת הזכאות ספטמבר-אוקטובר 2020, ולאחר מכן דחתה גם את ההשגה שהוגשה בגין תקופה זו. המשיבה קבעה בהחלטה בהשגה כי העוררת מבצעת עבודות מתמשכות שמשך ביצוען עולה על שנה, שבגין חל בחישוב הכנסתה סעיף 8א לפקודת מס הכנסה והיא מוחרגת מהזכאות למענק. המשיבה הצביעה כדוגמה על פרויקט מבואות נמל אשדוד, שהחל בשנת 2017 והחשבוניות המתייחסות לעבודה שבוצעה בפרויקט זה הופקו בין 3/2018 לבין 6/2020. מכאן הערר שבפנינו.
4. יוער כי במועד הגשת הערר, לא התקבלה החלטה בהשגות נוספות שהגישה העוררת בגין יתר תקופות הזכאות. החלטות אלו התקבלו עובר להגשת כתב תשובה, ובהם עלו טיעונים נוספים, כפי שיובהר להלן.

השתלשלות העניינים בערר

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

5. העוררת טענה כי היא מבצעת עבודות תשתית על פי הזמנה, וכי היא פועלת לפי כתבי כמויות, כך שהכנסותיה נקבעות על בסיס חשבון חודשי או חשבון חלקי לתקופה קצרה משנה. מטעם זה, סבורה העוררת שסעיף 8א לפקודת מס הכנסה לא חל בחישוב הכנסתה. לעניין פרויקט נמל אשדוד, העירה העוררת כי הפרויקט לא הסתיים בשנת 2020 אלא בשנת 2019, וכי ההתחשבות בין הצדדים ארכה זמן רב עקב קשיים שהערימו מזמיני הפרויקט; עוד העירה העוררת כי בעקבות פרויקט זה נקלעה לקשיים וסבלה ממחסור מזומנים עמוק ביותר.
6. העוררת התבקשה למסור פרטים נוספים לגבי הפרויקטים שהיא מקיימת ולמסור מסמכים לביסוס הטענה שהעבודות מבוצעות לפי כתב כמויות. במענה, מסרה העוררת מכתב מאת מנהל העוררת המסביר את אופן ההתחשבות מול הלקוחות, וכן העתקי חשבוניות וחשבוניות מול הלקוחות מהם עולה שמדובר בהתחשבות חודשית. במכתב הבהיר מנהל העוררת כי כל העבודות מבוצעות לפי כתב כמויות וכי העוררת מקבלת תמורה באופן שוטף לפי התחשבויות חודשיות בלבד, כך שלא מדובר בעבודה מתמשכת.
7. בשלב זה התבקשה המשיבה להגיש כתב תשובה ולהבהיר מה סטטוס הטיפול בהשגות שטרם התקבלה בהן החלטה. טרם הגשת כתב תשובה, קיבלה המשיבה החלטות ביתר השגות העוררת – לתקופות הזכאות מרץ-אפריל 2020, יולי-אוגוסט 2020 ונובמבר-דצמבר 2020. בהחלטות אלו, חזרה המשיבה על הקביעה כי העוררת מבצעת עבודות מתמשכות, כפי שהוזכר לעיל, והוסיפה כי ערכה בירור מול לקוח עיקרי של העוררת, חברת רולידר, ומצאה כי הפרויקט החל בחודש 10/2017 והסתיים בחודש 04/2020.
8. לצד זאת, ציינה המשיבה בהחלטה בהשגותיה הנוספות כי היא דוחה את ההשגות גם מפאת היעדר קשר סיבתי – המשיבה הצביעה על ירידה חדה בהכנסות ובתשומות המדווחות מחודש ספטמבר 2019 ואילך, וקבעה כי החודשים שלפני תקופה זו אינם יכולים לשמש כבסיס לחישוב ירידת המחזורים שאירעה עקב הקורונה. בנוסף, הזכירה המשיבה גם את העובדה שהפרויקט הגדול של העוררת הסתיים באפריל 2020, וקבעה כי ירידת המחזורים נובעת מסיום הפרויקט ולא מהתפשטות נגיף הקורונה. כמו כן, הוסיפה המשיבה כי הערך המוסף של החברה, המחושב לפי הפער בין ההכנסות לבין התשומות בדיווחי המע"מ, עלה באופן ניכר בהשוואה בין שנת 2019 לשנת 2020. על בסיס נתונים אלו קבעה המשיבה כי ירידת המחזורים לפי הנוסחה הקבועה בחוק אינה נובעת ממגפת הקורונה.
9. בכתב התשובה עצמו, ציינה המשיבה כי אין מחלוקת שהעוררת מבצעת פרויקטים שמשכם מעל שנה, כפי שאישרה גם חברת רולידר – הלקוח של העוררת. המשיבה עמדה על כך שעסקים שחל בחישוב הכנסתם סעיף 8א לפקודת מס הכנסה בשל ביצוע עבודות מתמשכות שמשך ביצוען עולה על שנה הוחרגו באופן קטגורי, וכי החרגה זו אינה נתונה לשיקול דעתה. המשיבה הדגישה כי לטענה לפיה ניתן לחלק את הפרויקט לתת חלקים בשל ריכוז

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

תשלומים חודשי אין אחיזה בלשון הסעיף וכי היא מנוגדת לפסיקה ומרוקנת מתוכן את ההוראה לעמדת המשיבה, המבחן לעניין החרגה זו הוא משך ביצוע העבודה, שבמקרה זה עולה על שנה.

10. לעניין הקשר הסיבתי, הצביעה המשיבה על המידע שצוין בהחלטה בהשגות, כמפורט לעיל, והדגישה כי הנטל להוכיח כי ישנו קשר סיבתי בין ירידת המחזורים ובין התפשטות נגיף הקורונה מוטל על העוררת.

11. הוועדה החליטה לקיים דיון בערר באמצעים טכנולוגיים. לקראת הדיון, התבקשה העוררת להגיב לכתב התשובה, וכן להתייחס לטענה בנושא הקשר הסיבתי, בדבר הירידה שחלה ממילא בהיקף הפעילות שלה עם תום הפרויקט בנמל אשדוד. בנוסף, התבקשה העוררת לציין מהם השינויים שחלו בהיקפי הפרויקטים שלה בשנת 2019, ומהו היקף העובדים שהיא העסיקה בכל חודש בשנים 2015-2021. העוררת הציגה פרטים אודות היקף העובדים כפי שהתבקשה, אך לא מסרה תגובה לכתב התשובה ולא מסרה התייחסות כתובה לשאלות אודות הקשר הסיבתי הירידה בהיקף הפעילות שלה.

12. כמו כן, התבקשה העוררת להציג הסכמים וכתבי כמויות שיעידו על אופן ההתחשבות בינה ובין לקוחותיה. העוררת צירפה הסכמים שנערכו בינה ובין לקוחותיה, וכן חשבוניות המבוססים על כתב כמויות; הגם שחלק מהמסמכים שצורפו חסרים, עולה מההסכמים כי העבודות מבוצעות לפי כתב כמויות.

13. יוער כי המסמכים הרבים שהוגשו בשלב זה התקבלו זמן קצר לפני הדיון, לאחר המועד שקבעה הוועדה להגשת המסמכים. המשיבה ביקשה להקפיד את הדיון בערר, בשים לב גם לעובדה שהוגש ערעור לבית המשפט המחוזי על החלטה אחרת, העוסקת בנושאים דומים. בקשה זו נדחתה על ידי הוועדה, ואולם הדיון נדחה על מנת לאפשר למשיבה לבחון את המסמכים ולהיערך לדיון כיאות. המשיבה שבה הבהירה כי לעמדתה אין אפשרות לחלק את הפרויקט לחלקים, ולצד זאת עמדה על חוסר במידע בחלק מהמסמכים שהוגשו.

14. הדיון בערר נסוב בעיקר על שאלת הקשר הסיבתי, ועל ההסברים השונים שנשמעו במהלכו נעמוד בהרחבה להלן. לאחר הדיון, ולבקשת הוועדה, מסרה העוררת פירוט אודות הפרויקטים שהיא קיימה בשנים 2018-2021, ואודות אופי העבודות וסוג העובדים שהועסקו בהם, וכן למסור מידע על שכר העובדים שלה בשנת 2020 בכתב חודשי.

דיון והכרעה

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

15. לאחר שעיינו בכתבי הטענות ובמסמכים שצורפו ולאחר ששמענו את טענות הצדדים בדיון, באנו לכלל מסקנה כי **דין הערר להידחות**, וזאת לאחר שמצאנו כי אין קשר סיבתי בין הירידה במחזורי ההכנסות של העוררת ובין התפשטות נגיף הקורונה. להלן נעמוד בהרחבה על טעמי החלטתנו.

דרישת הקשר הסיבתי

16. החלטת הממשלה וחוק התוכנית לסיוע כלכלי מורים על מתן מענקים לעסקים שנפגעו בתקופת ההתפשטות של נגיף הקורונה, וזאת מתוך מטרה לסייע לעסקים שנפגעו. סיוע זה הוא חלק משורת מהלכים שנועדו לשמר ככל הניתן על שרידותו של המגזר העסקי, תחת המגבלות שנקבעו, ובתוך כך לצמצם ככל הניתן את הפגיעה בצמיחה ובמשק בכללותו.

17. בהתאם להחלטת הממשלה ולחוק, התנאי הבסיסי למתן המענק הוא כי חלה בעסק ירידת מחזורים, בהשוואה בין תקופת הזכאות לבין החודשים המקבילים בשנת 2019, בשיעור שנקבע לכל תקופת זכאות. עם זאת, המענק יינתן רק אם **"ירידת מחזור העסקאות בתקופת המענק נגרמה כתוצאה מההשפעה הכלכלית של התפשטות נגיף covid-19"**, כלומר – רק אם קיים קשר סיבתי בין ירידת המחזורים ובין התפשטות נגיף הקורונה (ראו סעיף 8(3) לחוק; סעיף 1(ג) להחלטת הממשלה).

18. דרישת הקשר הסיבתי עומדת ביסוד הזכאות למענק והיא פועל יוצא של תכלית המענק – לסייע לעסקים שנפגעו עקב מגפת הקורונה. בהחלטות קודמות, הובהר כי הנטל להוכחת קיומו של הקשר הסיבתי מוטל על העורר; אמנם, בהחלטת הממשלה ובחוק לא נקבעה דרישה להצגת מסמכים או ראיות אחרות להוכחת הקשר הסיבתי, אך במקום שרשות המסים מצביעה על ממצאים עובדתיים מהימנים, המעמידים בספק את קיומו של קשר סיבתי, יידרש העוסק להוכיח שירידת המחזורים נגרמה עקב הקורונה (ראו עמ"נ 27710-21-06 **ב.ג. בטחון הצפון אבטחת מוסדות, לוי טיולים ומתן שירותי רפואה נ' רשות המסים בישראל** (ניתן ביום 3.1.2022; להלן – **עניין ב.ג. בטחון**), פסקה 53 להחלטה).

19. בעניין ב.ג. בטחון ובפסיקות קודמות של ועדות הערר הוזכרו ממצאים שונים שהוכרו ככאלו שמעבירים לעורר את הנטל הראייתי להוכחת קיומו של הקשר הסיבתי. בין היתר נקבע כי העורר נדרש להוכיח את הסיבה לירידת המחזורים כאשר חלה ירידה בהיקף ההכנסות שלו, עוד לפני משבר הקורונה, או כאשר חלה ירידה בהיקף הפרויקטים שלו, ועוד (ראו למשל **עניין ב.ג. בטחון**, שם; ערר 1101-21 **זידאן מוחמד נ' רשות המסים** (ניתן ביום 5.5.2021); ערר 1133-21 **מאסטר בן בע"מ נ' רשות המסים** (ניתן ביום 19.5.2021); ערר 1088-21 **ש. שג רפאלו (ניהול מותג) נ' רשות המסים** (ניתן ביום 3.6.2021); ערר 1887-21).

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

וולו מדיה בע"מ נ' רשות המסים (ניתן ביום 11.11.2021); ערר 1059-21 א.ש.ת עבודות קבלנות בניה בע"מ נ' רשות המסים (ניתן ביום 12.8.2021).

20. במקרה שלפנינו, המשיבה הצביעה על מידע מסוים שיש בו כדי לעורר ספק לגבי הקשר הסיבתי. ירידת מחזורים מסוימת החלה לפני התפשטות נגיף הקורונה – ממוצע ההכנסות בשנת 2019 עמד על מעט פחות מ-3 מיליון ש"ח בכל תקופה דו חודשית, כאשר מחודש ספטמבר ואילך, המחזור הדו חודשי הממוצע ירד בהדרגה – כ-2.2 מלש"ח בספטמבר-אוקטובר 2019, כ-1.9 מלש"ח בנובמבר-דצמבר 2019, וכ-1.7 מלש"ח בינואר-פברואר 2020. נתונים אלו מעידים על ירידה מסוימת שחלה בהכנסות העוררת לפני נגיף הקורונה. לכך מצטרפים הנתונים בדבר ירידה בהיקף התשומות של העוררת, המסתמנת גם היא בתקופה דומה – מחודש אוגוסט 2019 ואילך.

21. נתונים אלו מתיישבים עם המידע אודות הפרויקט הגדול שבו סיימה העוררת לטפל – פרויקט נמל אשדוד, שהסתיים לקראת סוף שנת 2019. במסמכים השונים הוצגו אפשרויות שונות לגבי מועד סיום הפרויקט (נע בין אוקטובר-נובמבר 2019 לבין יוני 2020). מהנתונים השונים ומהמידע שמסרה העוררת בדיון עולה כי העבודה על הפרויקט הסתיימה במהלך המחצית השנייה של שנת 2019, ואילו התשלומים בגין העבודה שולמו לעוררת באיחור ניכר, ככל הנראה ביוני 2020 בלבד.

22. כזכור, שאלת הקשר הסיבתי עלתה על ידי המשיבה עם הגשת כתב התשובה בלבד. לפני הדיון התבקשה העוררת למסור תגובה כתובה לכתב התשובה ולטענות בנוגע לקשר הסיבתי, והיא לא מסרה תגובה כתובה (הגם שהגישה לבקשת הוועדה מסמכים אחרים). במהלך הדיון ביקשנו את התייחסות העוררת לנושא זה.

23. העוררת טענה כי לאחר סיום הפרויקט הגדול בנמל אשדוד, במחצית השנייה של 2019, היא הייתה אמורה לשמש כקבלן משנה בפרויקטים גדולים נוספים – שני פרויקטים של חברת מצליח זאבי ופרויקט נוסף של חברת אלקטרה, ואולם לטענתה, העבודה בפרויקט של אלקטרה ובאחד הפרויקטים של מצליח זאבי סוכלה בשל ההגבלות שחלו עם התפרצות הנגיף, והתפוקה של העובדים ירדה לכ-40%. העוררת הדגישה כי מדובר בעבודות ניקוז גרביטציוניות הדורשות מומחיות מיוחדת והכשרה ארוכה, כך שלא ניתן היה להחליף את העובדים ולהסתייע בקבלני משנה או בחברות כוח אדם. לטענת העוררת, כפועל יוצא מקשיים אלו היא סולקה מהאתר של אלקטרה ומאחד האתרים של מצליח זאבי, והפעילות שלה בפרויקטים אלו הופסקה.

הסברי העוררת לגבי השפעת נגיף הקורונה על ביצוע הפרויקטים

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

24. כיוון שעבודות מהסוג שהעוררת מבצעת לא הוגבלו במהלך הסגרים שהוטלו על המשק, נשאלה העוררת באיזה אופן בדיוק השפיעה מגפת הקורונה על העבודה. התשובות שקיבלנו מהעוררת בשלב זה לא היו מספקות, והיא התקשתה להסביר מה בדיוק אירע לעובדים. טענתה הראשונה של העוררת הייתה כי **"לא היה מספיק כוח אדם כי היה לנו בעיות כי אנשים לא הגיעו לעבודה וגם כשהגיעו לעבודה אנשים באמצע היום היה חשש של קורונה ופשוט הוציאו אותם מהשטח"** (עמוד 2 לפרוטוקול). הטענה כי אירע "חשש של קורונה" באמצע יום עבודה אינה ברורה; אם אכן מדובר רק ב"חשש" לקורונה, המצריך בידוד של עובד זה או אחר, לא ברור איזו השפעה צריכה להיות לכך על שאר העובדים. מנגד, אילו היה מדובר באירוע הדבקה נרחב, ניתן להניח כי ההשפעה של אירוע כזה הייתה נקודתית בלבד ולתקופה קצרה בלבד.

25. לצד זאת, טענה העוררת כי **"היה אזור שהוגדר כאדום ולא נתנו לעובדים לצאת"** (שם). גם טענה זו אינה מתיישבת עם המציאות. מגבלות התנועה שהוטלו בישראל בגלי התחלואה השונים לא מנעו מעובדים חיוניים לצאת ולשוב לעבודתם, וחשוב מכך – בשום שלב לא הוטלו בישראל סגרים אזוריים או מגבלות תנועה על יישובים או אזורים "אדומים", ולא הייתה כל מניעה להגיע לעבודה מאזור אחד למשנהו.

26. העוררת טענה גם כי רוב עובדיה הם מהמגזר הבדואי, בני אותו שבט המצויים בקשר משפחתי, ולכן בכל מקרה שבו עובד אחד נדרש להיכנס לבידוד – גם שאר העובדים לא יכלו להגיע. אולם גם טענה זו לוקה בהכללה ובהגזמה – קירבת משפחה לחולה קורונה או לאדם שמצוי בבידוד עשויה להשפיע על הנוכחות בעבודה בעיקר כשמדובר בבני משפחה גרעינית המתגוררים בפועל באותו בית, וספק רב אם זה המצב לגבי רוב עובדי העוררת.

27. אולם מעבר לספקות שעלו בנוגע להסברים שמסרה, התהיות גוברות לנוכח ההסברים שהיא לא מסרה – העוררת כלל לא הבהירה מתי בדיוק חלו השיבושים בעבודתה. התחלואה בקורונה עלתה וירדה בתקופות שונות, וקשה להסביר ירידה בהכנסות על פני תקופה כה ארוכה, בשל סגרים שנמשכו מספר שבועות או בשל גלי תחלואה נקודתיים, במגזר שעבודתו כלל לא הוגבלה בעת הסגר. העוררת הגישה בקשה למענק בגין מספר תקופות זכאות, שרק בחלק מהן חלו סגרים, וגם אם מביאים בחשבון את תנאי התשלום בפרויקטים השונים של העוררת, כפי שהוצגו לוועדה (לרוב בין "שוטף פלוס 60" לבין "שוטף פלוס 120") לא אמורה להיות לכך השפעה רצופה על כל התקופות.

28. העוררת טענה כי הפרויקטים נלקחו ממנה בשל הירידה בתפוקה ובשל היעדר כוח אדם בשל משבר הקורונה. טענה זו אינה מתיישבת עם ההיגיון – אם אכן הקשיים נבעו ממשבר הקורונה, כיצד העברת הפרויקט לקבלן אחר אמורה לסייע? הרי מדובר במצב שמאפיין את המשק בכללותו, ואותם קשיים אמורים לפקוד גם עסקים אחרים. ניתן היה לצפות שלקוחות העוררת יגלו הבנה לכך שהיא נתקלת בקשיים אובייקטיביים אגב משבר

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

הקורונה, ולא ברור מדוע הוחלט "לסלק" אותה מהפרויקט ומה התועלת בכך בשעה שכל חברה אחרת מתמודדת עם אותם קשיים. לכך יש להוסיף את העובדה שבפרויקט של חברת אלקטרה, העוררת כבר ביצעה את חלק גדול מהפרויקט, והיא הוצאה ממנו לקראת הסוף.

29. על רקע זה, לא יכולנו להתעלם מהמידע שעלה ממסמכי הערר עצמו – העוררת ציינה כי בעקבות העיכובים בקבלת התשלום בגין העבודה בפרויקט מבואות נמל אשדוד, היא "נקלעה לקשיים מרובים" וסבלה מ"מחסור מזומנים עמוק ביותר". לא מן הנמנע אפוא שהטעם האמיתי לכך שחלה אצלה ירידה בתפוקה, נעוץ בקשיים התפעוליים שלה – ייתכן שהיא נאלצה לצמצם את היקף העסקת העובדים ככל שהקשיים התזרימיים התארכו. העוררת לא הבהירה מה הייתה ההשפעה של קשיים אלו על ביצוע הפרויקטים בשנת 2020, ואולם לנוכח התהיות לגבי ההסברים שהיא מסרה, השאלות שהוצגו לעוררת בהקשר זה מחריפות.

30. אם כן, העוררת לא הציגה הסבר קוהרנטי לגבי ההשפעה של נגיף הקורונה על הירידה בהכנסותיה. התמונה העובדתית לא הובהרה, ומצאנו שהעוררת לא הרימה את הנטל המוטל עליה, וכי קיים ספק של ממש בשאלה האם ירידת המחזורים נבעה ממשבר הקורונה.

אינדיקציות נוספות להיעדר קשר סיבתי

31. לכל האמור לעיל, ניתן לצרף העובדה שבתקופה הרלוונטית העוררת אכן סיימה פרויקט גדול, בקנה מידה יוצא דופן, כפי שהדגישה המשיבה בהחלטה בהשגה. מפירוט הפרויקטים שמסרה העוררת בתום הדיון, עולה כי בפרויקט בנמל אשדוד, שנמשך כשנתיים (בשנים 2018-2019), סך ההכנסות היה מעל 22 מיליון ש"ח. לאחר שהסתיימה עבודה זו, במחצית השנייה של 2019, החלה העוררת לבצע פרויקט עבור חברת אלקטרה – פרויקט גדול אך לא בסדר גודל דומה (לפי הטענה, ההכנסה הייתה אמורה להיות בסך של כ-8.6 מיליון ש"ח, וההכנסה פחתה לסך של כ-6 מיליון עקב הקשיים בפרויקט).

32. עוד נציין כי שני הפרויקטים שהזמינה חברת מצליח זאבי מהעוררת, שהוזכרו בדיון כמקור הכנסה נוסף לאחר תום העבודה בנמל אשדוד, החלו בפער זמנים ניכר, בחודש יוני 2020 בלבד, וזאת לפי הפירוט שמסרה העוררת עצמה. הפרויקט שהושלם עבור מצליח זאבי היה בסך של כ-2.3 מיליון ש"ח, ואילו הפרויקט שהופסק בתחילתו אמור היה להיות בסך של כ-9 מיליון ש"ח, והוא לא הניב הכנסות לעוררת בפועל (נטען כי ישנו חוב של 200 אלף ₪ בלבד). עוד יצוין כי בפרויקט שכן בוצע, נערך בתנאי תשלום של "שוטף פלוס 120" – שהיו אמורים להניב לעוררת הכנסות בחודש אוקטובר 2020 לכל המוקדם, כך שספק רב איזו

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

השפעה הייתה לפרויקטים אלו על ההכנסות בתקופות הזכאות הנדונות (עד סוף שנת 2020).

33. נתונים אלו מעוררים את השאלה האם ירידת המחזורים הייתה צפויה ממילא, נוכח השלמת הפרויקט הגדול של נמל אשדוד, או שמא עקב הקורונה חלה בכל זאת ירידה. העוררת טענה שחלה ירידה בהזמנות העבודה, ושאינן בידה אפשרות להמציא אסמכתאות לכך. אולם העוררת לא הציגה הסבר הגיוני לשאלה מדוע חלה ירידה בהזמנות, כאשר מדובר על פרויקטי תשתית שכלל נמשכו והצורך בהם עמד בעינו גם לאחר פרוץ המגפה.

34. יצוין כי הסברים נוספים שמסרה העוררת עוררו אי בהירות – האם חלה ירידה במספר העובדים שהועסקו בתקופה זו, או שמא העסקת העובדים נמשכה כסדרה, ורק בתפוקת העובדים ובהיקף העבודה בפועל חלה ירידה. המשיבה העירה בצדק כי ההסברים שמסרה העוררת בדיון סותרים זה את זה, וכי לא הוצגו בדיון הסברים לקשר הסיבתי בין ירידת המחזורים לבין נגיף הקורונה.

סיכום

35. נוכח התוצאה שאליה הגענו, לא ראינו צורך להכריע בשאלה האם חלה על העוררת ההוראה המחריגה אותה ממתן המענק בשל ביצוע עבודות מתמשכות שמשך ביצוען עולה על שנה. על פניו, מהמידע שהוצג לוועדה עולה כי העוררת אמנם מבצעת לעיתים עבודות במסגרת פרויקטים שביצועם נמשך למעלה משנה, ואולם ככל הנראה, הכנסות העוררת מבוססות על התחשבות שוטפת המבוצעת אחת לחודש, בהתאם לכתב כמויות. כפי שעולה מהחלטות קודמות של ועדת הערר, ביצוע עבודות לפי כתב כמויות והתחשבות שוטפת על היקף הביצוע, עשויים להוות אינדיקציה מכרעת לכך שלא מדובר בעבודות מתמשכות (ראו למשל ערר 1268-21 נ.ע הנדסה ייזמות (2001) בע"מ נ' רשות המסים (ניתן ביום 22.8.2021), ערר 1225-21 אלרון קבלני חשמל בע"מ נ' רשות המסים (ניתן ביום 23.9.2021); ערר 1795-21 חיים ישראלי ובניו בע"מ נ' רשות המסים (ניתן ביום 18.1.2022), ועוד). העוררת הציגה הסכמים מהם עולה כי הכנסותיה מבוססות על כתבי כמויות, ואמנם לא כל ההסכמים הוצגו במלואם. לצורך הכרעה בשאלת התחולה של סעיף 8א לפקודת מס הכנסה ניתן היה לערוך בירור נוסף, ואולם בהתחשב במסקנה שאליה הגענו כאמור לעיל – לא ראינו טעם לעשות זאת.

36. הערה בשולי הדברים לגבי התנהלות הצדדים. בכתב התשובה, קבלה המשיבה על כך שהעוררת הגישה עררים בגין תקופות שונות, אף שרק בתקופת הזכאות ספטמבר-אוקטובר 2020 התקבלה החלטה בהשגה; המשיבה העירה שבתקופות הזכאות יולי-אוגוסט 2020 ונובמבר-דצמבר 2020 ההשגה הוגשה זמן קצר קודם להגשת הערר, והייתה תלויה ועומדת

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

בפניה ולא הגיעה העת להגיש ערר. עם זאת, גם התנהלות המשיבה ראויה לביקורת: בכתב התשובה העלתה המשיבה טענות חדשות כלפי העוררת במישור הקשר הסיבתי – טענות שלא הוזכרו בהחלטה לתקופת הזכאות ספטמבר-אוקטובר 2020, שבגינה הוגש הערר. טענות אלו הוזכרו רק בהחלטות המאוחרות, שקיבלה המשיבה בגין התקופות הנוספות. במילים אחרות, המשיבה "ניצלה" את ההזדמנות שנקרתה בפניה על מנת "לשפר עמדות", ולהציג בפני העוררת טענה חזקה יותר שלא הוזכרה בשלב קודם. הלכה למעשה, שני הצדדים ביצעו מעין קיצורי דרך פרוצדורליים, ואולם לא מצאנו כי זכויותיהם של הצדדים קופחו בשל כך – המשיבה נאותה ליתן החלטה בהשגות משיקוליה (וטוב שעשתה כך, על מנת לייעל את הדיון בערר), ואילו העוררת קיבלה הזדמנות להשיב לטענות החדשות שהועלו, הן לקראת הדיון והן במהלכו. לא ראינו אפוא צורך לזקוף לחובת הצדדים את התנהלותם, לכאן או לכאן.

37. מכל הטעמים המפורטים לעיל, אנו דוחים את העררים שבנדון. בשים לב לאופי ההליך ולהשתלשלות העניינים בתיק – איננו עושים צו להוצאות.

זכות ערעור בפני בית המשפט המחוזי, בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים, בתוך 45 יום.

ניתנה היום, י"ט אדר א' תשפ"ב, 20/02/2022, בהעדר הצדדים.

1792-21, 1791-21, 1790-21, 1662-21

טניה חכמוב, רו"ח
נציגת ציבור

ערן עסיס, עו"ד
יו"ר הועדה